

درسنامه درس هفتم

زندگی نیکوکاران و گناهکاران در آخرت:

جایگاه نیکوکاران

- ✓ بهشت هشت در دارد. یکی مخصوص پیامبران و صدیقان و یکی برای شهدا و... (هر بهشتی در درجه‌ای خاص از بهشت است)
- ✓ بهشت آماده استقبال از بهشتیان است و وقتی بهشتیان بدانجا رسند، درها را به روی خود گشوده می‌بینند.
- ✓ فرشتگان از هر در برای استقبال آمده و به آنان سلام کرده و می‌گویند خوش آمدید وارد بهشت شده و برای همیشه در آن زندگی کنید(خلود و جاودانگی)
- ✓ پاسخ رستگاران: سپاس خدا که ← ۱. وعده حق داد و جایگاه زیبا را به آنها داد. ۲. اندوه از آنان زدوده و از رنج دورشان کرد.
- ✓ بهشتیان بالاترین نعمت بهشت، رسیدن به مقام خشنودی خدا را برای خود می‌یابند و از این رستگاری بزرگ مسرورند.
- ✓ ویژگی‌های بهشت و بهشتیان: ۱. اولین گفتارشان سپاس خدا(الحمدلله) است؛ ۲. هر چه دل‌هایشان تمنا و دیدگانشان خوش آید، آماده می‌بینند؛ ۳. ترنم‌شان(ذکر مداوم) «خدایا تو پاک و منزهی»(سبحانک اللهم)؛ ۴. سرای سلامتی(دار السلام) است؛ زیرا هیچ نقصان و اندوه و خوف و جهل و مرگ و خستگی و رنجی ندارد. ۵. زنان و مردان بهشتی در زیباترین و جوان‌ترین قیافه‌اند؛ ۶. همسران بهشتی خوش‌رفتار و زیبا و پاک و شاداب و پیوسته عاشق همسر؛
- ✓ دوستان و هم‌نشینان بهشتیان: پیامبران، راستگویان، شهیدان، نیکوکاران و ویژگی آن‌ها: نیکو هستند. (هم صحبت(مصاحب) بهشتیان: خدا و فرشتگان)

جایگاه دوزخیان

- ✓ پس از پایان محاکمه، دوزخیان گروه گروه به جهنم رنده شده در حالیکه در غل و زنجیرند در جایگاهی تنگ افکنده می‌شوند.
- ✓ آتش جهنم: ۱. بسیار سخت و سوزاننده؛ ۲. حاصل عمل خود انسان(تجسم عمل)، از درون جان شعله می‌گیرد؛
- ✓ عملکرد دوزخیان به ترتیب:
- ✓ اول: ناله حسرت‌شان برمی‌خیزد و می‌گویند: «۱. در دنیا نماز نمی‌خواندیم؛ ۲. از محرومان دستگیری نمی‌کردیم؛ ۳. همراه بدکاران در معصیت خدا فرو رفتیم؛ ۴. روز رستاخیز را تکذیب کردیم؛ ای کاش: ۱. خدا را فرمان برده و پیامبرش را اطاعت می‌کردیم؛ ۲. فلان شخص را به عنوان دوست انتخاب نمی‌کردیم او ما را از یاد خدا بازداشت. ۳. دروغ بر ما به خاطر کوتاهی‌هایی که کردیم»
- ✓ دوم: به خدا می‌گویند: شقاوت بر ما چیره و مردمی گمراه بودیم ما را به دنیا بازگردان تا عمل صالح انجام دهیم. پاسخ قطعی خداوند این است که در دنیا به اندازه کافی عمر داشتید تا به راه راست بیایید اگر به دنیا برگردید همان راه گذشته را پیش می‌گیرید.
- ✓ سوم: دوزخیان، شیطان، بزرگان و سروران خود را مقصر می‌دانند. پاسخ شیطان: خدا وعده داد من هم وعده دروغ دادم و تسلطی نداشتم(اختیار انسان) و دعوت مرا پذیرفتید. مرا ملامت نکنید، خود را ملامت کنید.
- ✓ چهارم: از ننگه‌بانان در خواست می‌کنند از خدا تخفیف بگیرند. پاسخ ننگه‌بانان: مگر پیامبران برایتان دلایل روشنی نیاوردند؟ می‌گویند: بلی! (فرشتگان نیز تقاضای آن‌ها را نپذیرفته و درخواستشان را بی‌جا می‌دانند)

انواع رابطه میان عمل و پاداش و کیفر آن:

- ✓ تغییر پذیر است و بر اساس مجموعه‌ای از قراردادهای تعیین می‌شود. انسان‌ها با وضع قوانین جدید می‌توانند آن را تغییر دهند
- ✓ آنچه در این نوع رابطه اهمیت دارد، تناسب میان جرم و کیفر(علت) است تا عدالت(معلول) برقرار گردد.
- ✓ مثال‌ها: پرداخت دستمزد مشخص به کارگر - جریمه نقدی یا زندان برای مجرم
- ✓ تغییر ناپذیر و تطبیق پذیر است. محصول طبیعی عمل است انسان باید خود را با آن هماهنگ کند و با آگاهی کامل از آن سود برد.
- ✓ مثال‌ها: بیماری در اثر کشیدن سیگار یا عدم رعایت بهداشت - دستیابی به علم با مطالعه - حفظ سلامتی در اثر ورزش
- ✓ عمیق‌ترین و کامل‌ترین رابطه است.
- ✓ انسان عین عملش(صورت باطنی و حقیقی عمل) را می‌بیند نه گزارش یا نمایش تصویری از آن.
- ✓ هر عمل دو جنبه دارد: ظاهری(صوری) و مادی که بعد از عمل از بین می‌رود و باطنی و غیبی که در نفس و روح باقی می‌ماند(در جان).
- ✓ پیامبر(ص): همنشین همیشگی انسان که جدانشدنی نیست = کردار(عمل) بعد از مرگ اگر نیک باشد مایه انس و اگر بد باشد موجب وحشت
- ✓ نمونه قرآنی: کسی که مال یتیم را به ناحق می‌خورد، اگر باطن و چهره واقعی عمل او در دنیا آشکار شود همه می‌بینند که در حال خوردن آتش است. اما در دنیا آشکار نیست و در آخرت این آتش فروزان(سعیر) زبانه می‌کشد.

قراردادی

طبیعی

تجسم خود عمل

آیه مرتب با تجسم عمل: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّهَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَ سَيَصْلُونَ سَعِيرًا﴾

ترجمه آیه: کسانی که می‌خورند اموال یتیمان را از روی ظلم جز این نیست که آتشی در شکم خود فرو می‌برند و به زودی در آتشی فروزان درآیند.